

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων

Εξεταζόμενο Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

A.1.

Ο συγγραφέας στο συγκεκριμένο απόσπασμα επισημαίνει τη συμβολή των αρχαίων θεάτρων στη διαμόρφωση της πολιτιστικής φυσιογνωμίας ενός λαού. Αρχικά, αναφέρει ότι οι χώροι αυτοί αντικατοπτρίζουν το βαθμό κοινωνικοποίησης των ανθρώπων εκείνης της περιόδου καθώς και την αξία που κατείχε η ψυχαγωγία στη διαμόρφωση υγιούς ηθικά προσωπικότητας. Αξιόλογη, βέβαια, είναι η συμβολή των θεάτρων στη σύγκλιση του παρόντος με το παρελθόν, όχι μόνο για τους ειδήμονες αλλά και για το σύνολο της κοινωνίας, καθώς η ιστορία των μνημείων συνυφαίνεται με τη σύγχρονη πραγματικότητα. Βέβαια, τα αρχαία θέατρα παρόλο που έχουν υποστεί φθορές οι οποίες περιορίζουν τη λειτουργικότητα τους και πάλι αποτελούν τον καταλληλότερο τρόπο εξοικείωσης με το πολιτιστικό παρελθόν. Καταληκτικά, τονίζεται η αξία καταγραφής του συνόλου των μνημείων εφόσον προϋπάρξει η γόνιμη αλληλεπίδραση αρμόδιων φορέων και ειδημόνων με απώτερο στόχο τη διαφύλαξη και βίωση των αρχαιολογικών χώρων

B.1.

- α. Σ
- β. Λ
- γ. Λ
- δ. Λ
- ε. Σ

B.2.α.

Η συγκεκριμένη παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων.

1. Αναπτύσσεται με **αίτιο - αποτέλεσμα** όπου αίτιο αποτελεί η καταγραφή όλων των μνημείων «η καταγραφή όλων των μνημείων ... ανάδειξής τους» και αποτέλεσμα η προσφορά αυτής της καταγραφής στη διαχείριση του πλούτου « θα προσφέρει ... πλούτου»
2. Αναπτύσσεται με **παραδείγματα** καθώς αναφέρει συγκεκριμένα στοιχεία των μνημείων όπως την ιστορία, τα χαρακτηριστικά τους, την κατάστασή τους, τις δυνατότητες χρήσης ή ανάδειξής του «ιστορία... ανάδειξής τους»

B.2.β.

Πρώτα απ' όλα: αρχικά
Παράλληλα: ταυτόχρονα, συγχρόνως
Εξάλλου: άλλωστε, ωστόσο

B.3.α.

Εκτυλίσσεται: συντελείται, διαδραματίζεται
Κατάλοιπα: υπολείμματα
Επιδίωξη: στόχος, προσδοκία
Προσέγγισης: γειτνίασης
Ολοκληρωμένη: πλήρη, άρτια

B.3.β.

Αναπτυσσόταν: συρρικνωνόταν, αναστελλόταν

Δράση: αδράνεια, παθητικότητα

Ερευνημένων: ανεξερεύνητων, άγνωστων

Γνωρίζουμε: αγνοούμε

Ανάδειξης: υποβάθμισης, υπονόμησης

B.4.α.

Η διπλή παύλα χρησιμοποιείται διότι ο συγγραφέας θέλει να δηλώσει κάποιες πληροφορίες απαραίτητες, που θα πρέπει όμως να διαβαστούν με χαμηλότερη ένταση στη φωνή, ώστε να αναδειχτούν με ήπιο τρόπο και με διαφορετικό τόνο απ' ό,τι με τα κόμματα

B.4.β.

Στο κείμενο κυριαρχεί το γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο διότι ο συγγραφέας επιδιώκει να εκφράσει αντικειμενική και απρόσωπη στάση και ουδετερότητα δίνοντας στο κείμενό του ύφος επίσημο, τυπικό και απρόσωπο

Γ.1

Προσφώνηση – Πρόλογος

Κυρίες και Κύριοι,

Ως εκπρόσωπος της μαθητικής κοινότητας του σχολείου μας, θα ήθελα, να καταθέσω τον προβληματισμό μου αναφορικά με την ανεκτίμητη αξία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς καθώς και την ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης της. Στη θεωρία υπερηφανευόμαστε για την αξία και το μεγαλείο του ελληνικού πολιτισμού. Εκθειάζουμε τα στοιχεία του και την επίδραση που άσκησαν στον παγκόσμιο πολιτισμό. Στην πράξη, όμως, σπεύδουμε να μιμηθούμε χωρίς πολλή σκέψη τα ξένα πολιτιστικά στοιχεία τα οποία με ποικίλους τρόπους εισβάλλουν στην κοινωνία μας και απειλούν να καταργήσουν την πολιτιστική ιδιαιτερότητα μας.. Κρίνεται συνεπώς σκόπιμο η πλειοψηφία της κοινής γνώμης να έρθει σε γόνιμη επαφή και αλληλεπίδραση με την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Α' Ζητούμενο:

Ποιοι οι λόγοι που το ευρύ κοινό θα πρέπει να πλησιάσει και να γνωρίσει τους χώρους και τα μνημεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς

1. Συμβάλλουν στην πνευματική καλλιέργεια του ανθρώπου:

- καλλιεργούν τις πνευματικές δυνάμεις (κρίση, αντίληψη, φαντασία, επινοητικότητα κ.α.)
- διευρύνουν τους πνευματικούς ορίζοντες και τα ενδιαφέροντα του. Τον καθιστούν ικανό να προσεγγίζει πολυπρισματικά την πραγματικότητα και να διεισδύει στις εσώτερες πτυχές της.

2. Αναπτύσσουν την αισθητική του:

- διαμορφώνουν το αισθητικό κριτήριο, τη δυνατότητα του, δηλαδή, να αποτιμά ορθά τα καλλιτεχνικά ερεθίσματα
- καλλιεργούν την αίσθηση του ωραίου, του μέτρου, της συμμετρίας και της αρμονίας
- διδάσκουν στο άτομο να βλέπει τα πράγματα μέσα από ένα διαφορετικό πρίσμα που ξεφεύγει απ' τη χρηστική αντίληψη της ζωής.

3. Σημαντική είναι η επίδραση τους στην κοινωνικοπολιτική ζωή:

- Προβάλλουν πρότυπα ζωής και συμπεριφοράς, κοινωνικο-πολιτικές αξίες, όπως είναι η ισότητα, η δικαιοσύνη, η ελευθερία, η ειρήνη κ.α.
- αφυπνίζουν τις συνειδήσεις των πολιτών και τους ευαισθητοποιούν για σοβαρά κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα.

4. Επηρεάζουν τους ιδεολογικούς προσανατολισμούς του ανθρώπου:

- προβάλλουν υψηλές αξίες και ανώτερα ιδανικά
- συντελούν σε μια επανιεράρχηση αξιών και τονώνουν την έφεση του να αγωνιστεί για την πραγμάτωση υψηλών στόχων.

5. Επιδρά θετικά στον ψυχισμό του ατόμου:

- εκλεπτύνουν τον ψυχικό κόσμο και εξευγενίζουν τα συναισθήματα μέσω της αισθητικής συγκίνησης
- απαλλάσσουν από το άγχος της καθημερινότητας και την υπερένταση, λειτουργώντας ως μορφή εκτόνωσης που απελευθερώνει από την εσωτερική πίεση και ένταση
- προκαλεί την κάθαρση στο δημιουργό και στο δέκτη.

6. Συμβάλλουν στην ηθική αρτίωση του ανθρώπου:

- προβάλλουν ανθρωπιστικές αξίες και πρότυπα ηθικής-ζωής
- υποστασιοποιούν και απαθανατίζουν τις μεγάλες ηθικές πράξεις.

7. Τα μνημεία και ο πολιτισμός κάθε λαού αποτελούν το κυριότερο στοιχείο της φυσιογνωμίας και της πολιτιστικής του ταυτότητας:

- τα καλλιτεχνικά δημιουργήματα ενός λαού αντιπροσωπεύουν την ιδιαίτερη αισθητική του και χαρακτηρίζουν την ποιότητα του εθνικού του πολιτισμού
- η λαϊκή κυρίως τέχνη εκφράζει την πολιτιστική ταυτότητα του.

Μεταβατική παράγραφος

Γίνεται, λοιπόν, φανερό ότι τα μνημεία συμβάλλουν θετικά στην προαγωγή, του πολιτισμού σε όλες του τις εκφάνσεις. Γι' αυτό απαιτείται ανάληψη αποφασιστικών πρωτοβουλιών σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο για την επανασύνδεση και εξοικείωση του κοινωνικού συνόλου και κυρίως των νέων με αυτά.

Β' Ζητούμενο

Δραστηριότητες με τις οποίες οι πολίτες και ειδικότερα οι νέοι θα εξοικειωθούν με αυτά

1. Μνημεία και πολιτεία – τοπική αυτοδιοίκηση

- να εκδίδει η τοπική κοινωνία πολιτιστικό έντυπο
- να φέρνει το κοινό σε συνεχή επαφή με την καλλιτεχνική δημιουργία, προσκαλώντας καλλιτέχνες και οργανώνοντας καλλιτεχνικές εκδηλώσεις
- να αξιοποιήσει την τοπική παράδοση και να την προβάλλει
- οργάνωση των μουσείων και στελέχωση με ειδικούς επιστήμονες
- καλά συντηρούμενοι και φυλασσόμενοι αρχαιολογικοί χώροι
- οικονομική ενίσχυση των τοπικών παραδοσιακών συλλόγων
- αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων τόσο για τη συντήρηση όσο και για τη προβολή των μνημείων

2. Μνημεία και ΜΜΕ – διαδικτυο

Τα ΜΜΕ να προβάλλουν και να διαφημίζουν θετικά την τοπική και εθνική πολιτιστική κληρονομιά ώστε

- να δεχτεί το κοινωνικό σύνολο τις αισθητικές επιδράσεις τους και να νιώσει τα συναισθήματα που τα μνημεία υποβάλλουν
- να γνωστοποιηθούν οι αισθητικές επιδράσεις που άσκησαν στα έργα μεταγενέστερων εποχών, ώστε να μπορούν όλοι να παρακολουθούν και να κατανοούν τις τεχντροπίες και την εξέλιξη τους.
- να αξιοποιηθούν π.χ. επαναχρησιμοποίηση τους για πολιτιστικούς σκοπούς, και να τα προστατεύουν σε συνεργασία με τους υπεύθυνους κρατικούς φορείς..
- Να συμβάλλουν στην εξοικείωση του κοινωνικού συνόλου με την εθνική κληρονομιά τους και να συνειδητοποιήσουν την εθνική και την ευρωπαϊκή πολιτιστική τους ταυτότητα.

3. Μνημεία και σχολείο

- Σύνδεση των μνημείων με τη διδασκαλία μαθημάτων, όπως είναι η Ιστορία, τα Αρχαία, η Γεωγραφία, τα Θρησκευτικά, ακόμη και τα Μαθηματικά.
- Οργανωμένη και προετοιμασμένη επίσκεψη των μνημείων, ώστε οι μαθητές να τα γνωρίζουν καλά, να εμπνέονται από αυτά και να αποκτούν κίνητρα για έρευνα και μάθηση.
- Επίσκεψη των μνημείων στο φυσικό τους χώρο και ιδιαίτερα των μνημείων της περιοχής όπου οι μαθητές ζουν, ώστε να γνωρίζουν την αξία τους και να αποκτούν βιωματική σχέση με αυτά, να τα συνδέουν δηλαδή με τη ζωή τους.

- «Υιοθέτηση» και «ανάδειξη» από σχολεία μνημείων τα οποία είναι υποβαθμισμένα και άγνωστα στο ευρύ κοινό.
- Πολιτιστικές ανταλλαγές με άλλες ευρωπαϊκές πόλεις, ώστε να αναδειχτεί η ευρωπαϊκή διάσταση των μνημείων της καθεμιάς

Επίλογος

Συμπερασματικά, εύκολα συνάγεται το συμπέρασμα ότι η διαφύλαξη της πολιτισμικής κληρονομιάς είναι μείζονος σημασίας για το σύγχρονο άνθρωπο καθώς συμβάλλει θετικά στην πρόοδο του σε όλους τους τομείς δραστηριότητας του. Απαιτείται, επομένως, άτομα και πολιτεία να δραστηριοποιηθούν ώστε καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η προστασία των χώρων της πολιτισμικής μας κληρονομιάς με απώτερο στόχο την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων και την επαναφορά των ανθρωπιστικών αξιών στο προσκήνιο τη ζωής

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας